

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ความเป็นหญิง
ในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม
**The Relationship Between Language and Ideology of Femininity
in Novels of Niphon Thiengtham**

Li Man และ พัชรินทร์ บุรณะกร

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Li Man and Patcharin Buranakorn

Huachiew Chalermprakiet University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 1356608708@qq.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม โดยศึกษาจากนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ ชิงชัง กรงกรรม และองค์การบริหารส่วนหัวใจ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสารและการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่ผู้เขียนเลือกใช้การสื่ออุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายนั้นประกอบด้วย 2 กลวิธี คือ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ พบการใช้คำ 2 ชนิด ได้แก่ คำกริยา และคำบรรยาย และ 2) การใช้โครงสร้างประโยค พบการใช้โครงสร้างประโยค 4 ชนิด ได้แก่ การใช้ประโยคคำสั่ง การใช้ประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคคำถาม และการใช้ประโยคกรรม กลวิธีทางภาษาเหล่านี้สื่ออุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดี อุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดี อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดี และอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงที่ดีในสังคมไทยไปสู่ผู้อ่าน

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; ภาษา; อุดมการณ์ความเป็นหญิง; นิพนธ์ เทียงธรรม

* วันที่รับบทความ : 12 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567

Received: February 12, 2024; Revised: February 28, 2024; Accepted: February 29, 2024

Abstract

The purpose of this study was to study the relationship between language and ideology of femininity in novels of Nippon Thiengtham. Three novels were studied: Chiang chang, Krong Kam, and Ongkan Borihan SuanHuacai. The documentary research and textual analysis are a studying tool, and the research findings were reported as a descriptive analysis. The research findings reveals that, the language strategies that the author chooses to use to convey thoughts and ideology of femininity are 1) word selection, there were two kinds of word usage aspect i.e. verbs and descriptive words. And 2) sentence structures, there were four kinds of sentence structures usage aspect i.e. imperative, declarative, interrogative and causal sentences. The ideologies of repeatedly found in novels of Nippon Thiengtham related to ideology of being a good motherhood, ideology of being a good daughter, ideology of being a good wife and the ideology of being a good womanhood in Thai society.

Keywords: Relationship; Language; Ideology of Femininity; Nippon Thiengtham

บทนำ

ภาษาถือเป็นสื่อกลางที่ทำให้เข้าใจความหมายร่วมกันได้ ทั้งนี้ภาษาไม่ได้ให้ความหมายเพียงแค่ภาษาพูดหรือภาษาเขียนเท่านั้น แต่ยังให้ความหมายความรวมทั้งภาพเคลื่อนไหว เสียง สิ่งต่าง ๆ ที่เราใช้แทนแนวคิด ความคิด และความรู้สึก หัวใจในการผลิตความหมายในภาษา (ณัฐพร โสดาวชิต, 2563 : 10) ดังนั้นภาษาถูกนำมาเป็นสื่อกลางในการเสนอภาพต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น อุดมการณ์ความเป็นหญิง อุดมการณ์ความเป็นลูก อุดมการณ์ครู และอุดมการณ์การเมือง เป็นต้น อีกทั้งภาษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ดังที่ คชาธิป พาณิชตระกูล (2556) ได้กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกำหนด ให้ความสำคัญและสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น ดังตัวอย่างเช่น การเลือกใช้คำเพื่อเรียกกลุ่มชายรักชาย เช่น “กลุ่มเพศทางเลือก” “กลุ่มคนหลากหลายทางเพศ” สะท้อนทัศนคติของผู้ใช้ภาษาระหว่างชายรักชายเป็นกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่มีสิทธิในการเลือกดำรงชีวิตอย่างอิสระเสรี

อย่างไรก็ตาม นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่สามารถจำลองสภาพชีวิตจริงของมนุษย์ในสังคมแหม่มหนึ่งหรือหลายแหม่มมาเผยแพร่ให้คนในสังคมได้รับรู้ เสมือนว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยจริง เนื้อเรื่องของนวนิยายมีทั้งในแหม่มทั้งดงาม โหดร้าย หดหู่ แหม่มขึ้น ประกอบด้วยปัญหาอุปสรรคข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร (สมเกียรติ รัชมณี, 2558 : 2) โดยเฉพาะนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม ท่านมีนามปากกาที่ชื่อ “จุฬามณี” “เพ็ญนคร” และ “ซอนตะวัน” และท่านเป็นนักเขียนไทยที่มีพื้นเพเป็นชาวนครสวรรค์ วรรณกรรมที่มีชื่อเสียงของนิพนธ์ เทียงธรรม มีอยู่จำนวนมาก เช่น นวนิยายเรื่องชิงชัง สุดแค้นแสนรัก ท่งเสนหา วาสนารัก กรงกรรม เป็นต้น โดยผลงานที่มีชื่อเสียงที่ถูกนำไปดัดแปลงเป็นบทโทรทัศน์ ทั้งชิงชัง ทางททบ.5 และนวนิยาย สุดแค้นแสนรัก กรงกรรม ท่งเสนหา และวาสนารัก ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 นำนวนิยายมาดัดแปลงเป็นบทละครโทรทัศน์ ผลงานของนิพนธ์ เทียงธรรมมักนำเสนอให้เห็นบรรยากาศ

ตลอดจนบริบททางสังคมในจังหวัดนครสวรรค์มาเป็นพื้นฐานในการดำเนินเรื่อง ผลงานของนิพนธ์ เทียงธรรม ยังมีแนวในการสะท้อนลักษณะ พฤติกรรมและการกระทำของความเป็นหญิง (อัครวินท์ ทบด้าน และคณะ, 2565) ซึ่งเป็นนวนิยายประเภทที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมและ “สารทางอุดมการณ์” อย่างชัดเจน โดยผ่านทัศนคติและมุมมองของผู้เขียน อีกทั้งยังกลวิธีในการเลือกใช้ภาษาที่ปรากฏในนวนิยายในการนำเสนอ “สารทางอุดมการณ์” โดยเฉพาะอุดมการณ์ความเป็นหญิงมีความแตกต่างกันจากนวนิยายของผู้เขียนท่านอื่น ดังตัวอย่าง

แม้จะออกไปทำมาหากินนอกบ้าน นางลื้มยังไม่ยอม นั่นเป็นการทำร้ายจิตใจนางย้อยเป็นที่สุด กระทั่งวันหนึ่ง ‘อาใช้’ กับ ‘อาดง’ ป่วยพร้อมกัน นางย้อยต้องอยู่โยงเฝ้าใช้คอยเช็ดตัวลูกทั้งวันทั้งคืน เพราะเจ๊กเซ้งไปกับเรือสินค้า...

และในที่สุด หลังจากนางย้อยคลอดกมลได้เพียงสองเดือน นางลื้มก็ล้มป่วยเป็นอัมพาต ช่วงนั้นนางย้อยรู้สึกสาแก่ใจ สะใจที่ ‘อีแก่พุดมาก ปากดีพูดไม่ได้’ แต่ว่านางย้อยก็เหนื่อยมากขึ้น เพราะต้องดูแลลูกเล็กสองคน ลูกอ่อนหนึ่งคนและคนป่วยที่ต้องเช็ดชี้เช็ดเยี่ยว เช็ดตัว อาบน้ำ ป้อนน้ำ ป้อนข้าวอีกหนึ่งคน และเป็นคนที่นางย้อยเกลียดชังเสียด้วย

(กรงกรรม, 2560: 101)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน ดังตัวอย่างที่ใช้คำกริยา “เฝ้า” “ดูแล” “เช็ด” “อาบ” และ “ป้อน” ขยายความว่า “แม่เฝ้าลูกที่ไม่สบายที่นอนอยู่ในโรงพยาบาล” “แม่ดูแลลูกของตนเอง” “แม่เช็ดชี้เช็ดเยี่ยวเช็ดตัวให้ลูกที่กำลังป่วยอยู่” “แม่อาบน้ำให้ลูก” และ “แม่ป้อนน้ำ ป้อนข้าวให้ลูกที่มีอายุน้อยและลูกที่กำลังป่วย” ตัวอย่างดังกล่าว ผู้เขียนมีการเลือกใช้คำกริยาเพื่อเสนอให้อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย เนื่องจากแม่เป็นผู้ที่ให้ชีวิตแก่ลูก แม่ยังทำหน้าที่ที่ดีในการดูแลลูก การซึ่ำนงใจ ให้โอกาสลูก การมีความเข้าใจและคอยสนับสนุนลูก การสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี และการร่วมแก้ไขปัญหาลูก ซึ่งคอยคุ้มครองลูกตลอดเวลาเพื่อให้ลูกดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขโดยไม่สามารถได้รับความเจ็บป่วยใด ๆ จากสังคมทั้งภายนอกและภายใน

กล่าวได้ว่านวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม ถือเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งทั้งที่มีคุณค่าในการถ่ายทอดและตอบย้าอุดมการณ์ความเป็นหญิงและได้รับความสนใจจากผู้อ่าน ดังที่ Li Man (2567 : 2) กล่าวไว้ว่า นวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม เป็นนักเขียนชาวไทยคนหนึ่งถ่ายทอดเรื่องราวของนวนิยายประเภทภาพสะท้อนสังคมและ “สารทางอุดมการณ์” ได้ดีมาก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างประเทศที่ศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจึงสนใจศึกษางานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม เนื่องจากนวนิยายดังกล่าวอาจเป็นนวนิยายที่บันทึกถึงสังคมและภูมิศาสตร์ในยุคต่าง ๆ ตลอดจนเป็นงานที่เด่นชัดที่สุดในด้านความเป็นหญิงกับอุดมการณ์ที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอด “สารทางอุดมการณ์ความเป็นหญิง” ไปสู่สังคมไทยและวงวิชาการด้านสังคมศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม และผู้วิจัยได้มีการสำรวจผลงานของนิพนธ์ เทียงธรรมในช่วงปี พ.ศ. 2550-2560 พบว่า นวนิยายในช่วงเวลานี้มีจำนวน 27 เล่ม ได้แก่ แจกันดอกหญ้า (2550), สะบายดี...หัวใจ (2551), ไม่ต้องรักเท่าฟ้า (2551), แสงดาว ไอดิน อินเดีย (2552), หัวใจไม่ใช่เส้นขนาน (2552), รักเร่เสน่ห์หา (2553), กามเทพปั้นรัก (2553), เจ้าสาวไร่ส้ม (2553), ตะเกียงกลางพายุ (2553), สุดแค้นแสนรัก (2553), ราชินีมีรักแท้ (2554), ดอกรักริมธาร (2554), อรุณสวัสดิ์หัวใจ (2554), อลวนถนนหัวใจ (2554), อยากให้พระอาทิตย์ตกดินตอนสามทุ่มครึ่ง (2554), กุหลาบซ่อนกลิ่น (2554), ราชินาวิที่รัก (2555), พระอาทิตย์ขึ้นในคืนหนาว (2555), ม่านพรหม (2555), ซิงซัง (2556), ลิขิตรักในสายลม (2556), ในสวนศิลป์ (2556), น้ำผึ้งบ้านไพร (2556), วาสนารัก (2558), องค์การบริหารส่วนหัวใจ (2558), กรงกรรม (2560), ทูตเสน่ห์หา (2563) ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนวนิยายข้างต้นโดยเลือกเฉพาะนวนิยายดังกล่าวที่มีเนื้อหาที่สื่อความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

1. ซิงซัง (2556)
2. องค์การบริหารส่วนหัวใจ (2558)
3. กรงกรรม (2560)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในวรรณกรรม เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและแนวทางในการวิจัย

2) ศึกษาชีวประวัติความเป็นมาของ นิพนธ์ เทียงธรรม จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ นิพนธ์ เทียงธรรม

3) ศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ ของนิพนธ์ เทียงธรรม โดยเฉพาะนวนิยายที่สะท้อนนิยายที่มีเนื้อหาที่สื่อความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิง เพื่อคัดเลือกกลุ่มข้อมูลสำหรับการศึกษา

4) คัดเลือกนวนิยายที่มีเนื้อหาที่สื่อความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม เป็นข้อมูลในการวิจัย จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ ชิงชัง (2556), องค์การบริหารส่วนหัวใจ (2558), กรงกรรม (2560)

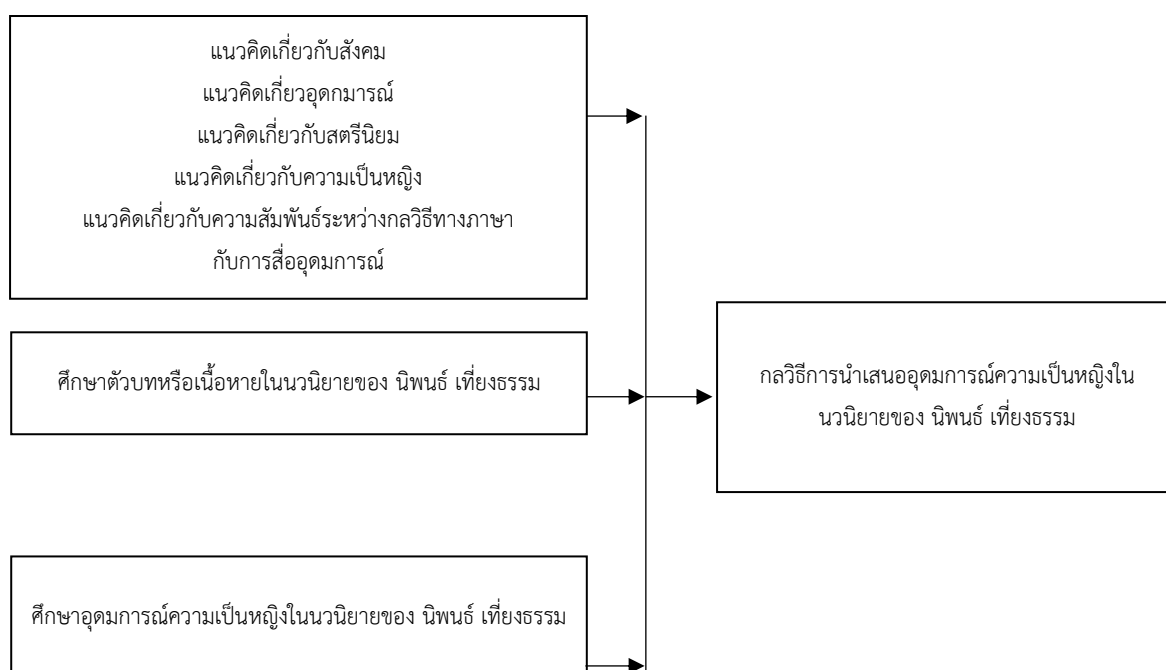
5) เก็บข้อมูลจากนวนิยาย ของนิพนธ์ เทียงธรรม จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนหัวใจ (2558), พุงเสนาหา (2563), กรงกรรม (2560)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis) ในนวนิยาย ของนิพนธ์ เทียงธรรม จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ ชิงชัง (2556), องค์การบริหารส่วนหัวใจ (2558), กรงกรรม (2560)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับสังคม แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ แนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิง และแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการสื่ออุดมการณ์สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การเลือกใช้คำศัพท์ สรุปได้ดังนี้

1.1 การเลือกใช้คำกริยา พบว่า การเลือกใช้คำกริยาเป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ซึ่งเสนอให้เห็นถึงอุดมการณ์ความเป็นหญิงในหลากหลายมิติ ได้แก่ อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในการดูแลลูก อุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในการยึดถือความกตัญญู อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในการดูแลรักษากัน และอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงที่ดีของสังคมไทยมีน้ำใจ โดยการเลือกใช้คำกริยาเหล่านี้มักสื่อผ่านพฤติกรรมและการกระทำของตัวละคร เช่น การยึดถือความกตัญญูต่อพ่อแม่ การดูแลรักษากันและมีน้ำใจในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งทำให้คนในสังคมมองว่าอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่สื่อผ่านพฤติกรรมและการกระทำของตัวละครนั้นย่อมได้รับการยอมรับ พร้อมเป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจได้ดีและทำให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักในเรื่องของผู้หญิงในสังคมไทยเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสังคมไทย

จากการวิเคราะห์กลวิธีการเลือกใช้คำกริยาในตัวบทนวนิยายที่สื่อความเป็นหญิงและอุดมการณ์ในวาทกรรมต่าง ๆ ทำให้เห็นว่า ตัวบทนวนิยายนั้นได้เลือกใช้คำกริยาสื่อชุดความคิดหรืออุดมการณ์เพื่อสื่อความเป็นหญิง ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การเลือกใช้คำกริยาเพื่อแสดงอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในการดูแลลูก พบว่า ผู้เขียนมีการเลือกใช้คำกริยาต้องการแสดงชุดความคิดหรืออุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย ส่วนการเลือกใช้คำกริยาใช้เมื่อต้องการสร้างภาพว่าลักษณะนิสัย พฤติกรรมและการกระทำของความเป็นแม่ เป็นที่น่าสังเกตว่า คำกริยามักแสดงให้เห็นอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทยจะเป็นผู้ให้ชีวิตและเลี้ยงดูตนมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ยังเป็นผู้แก้ไขปัญหาให้ลูกตลอดเวลาทั้งในด้านการแต่งงานและด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในขณะที่ลูกพบอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ แม่ก็ยอมเป็นคนแรกที่ออกมาให้ความช่วยเหลือแก่ลูกอย่างรักใคร่ตาม ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตามสังคมวัฒนธรรมแล้วแม่นอกจากมีการร่วมแก้ไขปัญหาให้ลูกแล้ว แม่ยังสั่งสอนให้ลูกกล้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ พร้อมแก้ปัญหาด้วยตนเองเนื่องจากเป็นวิธีการที่สอนให้ลูกรู้จักป้องกันตนเอง พ้นจากอุปสรรคด้วยตนเองอย่างง่าย จึงทำให้เห็นถึงความตั้งใจของแม่ในการเลี้ยงดูลูก ซึ่งพฤติกรรมและการกระทำดังกล่าวถือเป็นอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีที่ปรากฏในสังคมไทย ดังตัวอย่าง

แม่จะขอออกไปกินข้าวนอกบ้าน นางลื้มยังไม่ยอม นั่นเป็นการทำร้ายจิตใจนางย้อยเป็นที่สุด กระทั่งวันหนึ่ง ‘อาใช้’ กับ ‘อาตง’ ป่วยพร้อมกัน นางย้อยต้องอยู่โยงเฝ้าไข้คอยเช็ดตัวลูกทั้งวันทั้งคืน เพราะเจ็กเซ่งไปกับเรือสินค้า...

และในที่สุด หลังจากนางย้อยคลอดกมลได้เพียงสองเดือน นางลื้มก็ล้มป่วยเป็นอัมพาต ช่วงนั้นนางย้อยรู้สึกสาแก่ใจ สะใจที่ ‘อ๊แก่พุดมาก ปากดีพุดไม่ได้’ แต่ว่านางย้อยก็เหนื่อยมาก ขึ้น เพราะต้องดูแลลูกเล็กสองคน ลูกอ่อนหนึ่งคนและคนป่วยที่ต้องเช็ดขี้เช็ดเยี่ยว เช็ดตัว อาบน้ำ ป้อนน้ำ ป้อนข้าวอีกหนึ่งคน และเป็นคนที่นางย้อยเกลียดชังเสียด้วย

(กรรกรรม, 2560, น. 101)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างที่ใช้คำกริยา “เฝ้า” “ดูแล” “เช็ด” “อาบ” และ “ป้อน” ขยายความว่า “แม่เฝ้าลูกที่ไม่สบายที่นอนอยู่ในโรงพยาบาล” “แม่ดูแลลูกของตนเอง” “แม่เช็ดขี้เช็ดเยี่ยว เช็ดตัวให้ลูกที่กำลังป่วยอยู่” “แม่อาบน้ำให้ลูก” และ “แม่ป้อนน้ำ ป้อนข้าวให้ลูกที่มีอายุน้อยและลูกที่กำลังป่วย” ซึ่งเป็นคำกริยาที่ใช้ในการดูแลลูกด้วยทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เพื่อสื่อให้ผู้อ่านได้ทราบว่า คำกริยาดังกล่าวคือพฤติกรรมและการกระทำเฉพาะของแม่ที่ดี ซึ่งเป็นอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีของสังคมไทยที่ได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแม่ให้ความรักแก่ลูกสม่ำเสมอ ไม่อยากให้ลูกประสบภัยต่าง ๆ และดูแลลูกให้เติบโตอย่างปลอดภัยโดยห่างไกลโรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะคำว่า “เฝ้า” และ “ดูแล” หมายความว่า ในฐานะที่เป็นแม่พยายามที่จะมุ่งทำแต่สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ลูก โดยเฉพาะในการเฝ้าใช้ลูก เพื่อช่วยให้อาการเจ็บปวดลดลง ช่วยให้แผลหายไวขึ้นและช่วยลดความเครียดของลูก อย่างไรก็ตาม จากพฤติกรรมและการกระทำของตัวละครในความเป็นแม่นั้นสื่อว่า แม่ที่ดีพยายามที่จะดูแลลูกให้ดีแต่หลังเมื่อยังนอนเปล และปกป้องลูกให้เต็มที่ เพื่อให้ลูกเติบโตด้วยความสุขและไม่สามารถพบกับสิ่งที่อันตรายโดยเด็ดขาด ดังนั้น อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทยจึงต้องมีความใส่ใจและให้ความรักต่อลูก โดยผู้เขียนได้เลือกใช้คำกริยาเพื่อแสดงอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีมีหน้าที่ในการดูแลลูก ซึ่งเป็นบุคคลต้นแบบที่สามารถทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจกับความเป็นแม่ที่ดีมากยิ่งขึ้น

2) การเลือกใช้คำกริยาเพื่อสื่ออุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในการยึดถือความกตัญญู พบว่าผู้เขียนมีการเลือกใช้คำกริยาต้องการแสดงความคิด เพื่อสื่ออุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในการยึดถือความกตัญญูต่อพ่อแม่ให้แก่ผู้อ่าน ส่วนการเลือกใช้คำกริยาใช้เมื่อต้องการสร้างภาพว่าลูกสาวการกระทำสิ่งใดให้พ่อแม่ เป็นที่น่าสังเกตว่า คำกริยามักแสดงถึงพฤติกรรมและการกระทำของตัวละครเอกฝ่ายลูกสาว ทั้งนี้ก็เพราะตัวละครเอกฝ่ายลูกสาวมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่และเสียชีวิตไป ซึ่งประกอบด้วย 1) เลี้ยงดูพ่อแม่ หาซื้อสิ่งของที่พ่อแม่ต้องการ และพาพ่อแม่ที่ไม่สบายไปรักษาที่โรงพยาบาล เพื่อให้พ่อแม่มีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ 2) มาเยี่ยมพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ ถือว่าลูกหลานได้ตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ที่เลี้ยงดูตนมาจนเติบโตใหญ่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในงานวิจัยนี้มีการเลือกใช้คำกริยาเพื่อสื่ออุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีผ่านมุมมองของผู้เขียน จึงยังแสดงให้เห็นภาพอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

“หนูยังไม่คิดอะไรกับใครทั้งนั้นแหละ ตอนนี่คิดอย่างเดียวว่าจะกลับไปอยู่กรุงเทพฯ ได้อย่างไร”

“แกเลิกฝันไปเลย พรุ่งนี้แกต้องมาช่วยฉันทำงานที่ร้าน นั่งทำบัญชีก่อน ต่อไปแกจะต้องมาอยู่แทนฉัน และฉันจะไปดูแลย่าเอง”

(องค์การบริหารส่วนหัวใจ, 2558 : 54)

ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างในนวนิยาย เรื่อง องค์การบริหารส่วนหัวใจ ที่ว่า

“อ้น พรุ่งนี้พี่จะเข้ากรุงเทพฯ นะ ไปทำงานทำ”

“บอกพ่อแล้วหรือยัง”

“มีพ่อก็เหมือนไม่มี บอกไปจะจำได้หรือบอกก็ไม่ว่า อย่างไรก็ช่วยดูแลพ่อด้วยแล้วกัน ให้แกกินข้าวบ้าง อย่าให้ดื่มแต่เหล้าอย่างเดียว เดี่ยวจะตายซะก่อน...”

(องค์การบริหารส่วนหัวใจ, 2558 : 54)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีการเลือกใช้คำกริยาเพื่อเสนอให้เห็นอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทยที่สื่อผ่านในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม จะเห็นว่าตัวละครดังกล่าวมีความกตัญญูต่อพ่อแม่โดยผ่านพฤติกรรมและการกระทำต่าง ๆ และตัวอย่างดังกล่าวมีการเลือกใช้คำกริยาว่า “ดูแล” ซึ่งเป็นคำกริยาที่มีความหมายว่าเอาใจใส่ ปกปักษ์รักษา ปกครอง โดยเอาใจใส่ให้เป็นไปด้วยดี เช่น ลูกทำหน้าที่ในการดูแลพ่อและแม่ พาพ่อแม่ไปรักษาโรคที่โรงพยาบาลดู พาพ่อแม่ไปท่องเที่ยว เป็นต้น จากตัวอย่างคำว่า “ดูแล” เพื่อขยายความว่า “ดูแลแม่ของตนเอง” จึงเห็นได้ว่า ลูกหลานมีหน้าที่ในการตอบแทนบุญคุณที่พ่อแม่ให้แก่ตนเอง ส่วนวิธีที่ดีคืออยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ ทำอาหารให้พ่อแม่ทุกวัน เมื่อพ่อแม่ประสบความเจ็บป่วยเรื้อรังก็ต้องพาพวกเขาไปรักษาที่โรงพยาบาล หรือแม้แต่การหาเวลาอยู่กับพ่อแม่ ตามที่ตนเองสามารถทำได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า อุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทยที่สื่อผ่านภาษาในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มีลักษณะนิสัยที่เด่นชัดคือ การยึดถือความกตัญญูต่อแม่ของตนเอง อีกทั้งยังเลี้ยงดูพ่อแม่หรือผู้มีพระคุณแล้ว ยังรักษาความสามัคคีในครอบครัว ทำให้พ่อแม่เกิดความภูมิใจตลอดเวลา โดยไม่ทำให้พ่อแม่ลำบากใจและหนักใจ

1.2 การเลือกใช้คำบรรยาย พบว่า การเลือกใช้คำบรรยายเป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ซึ่งเสนอให้เห็นถึงอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสองมิติ ได้แก่ อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย และอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทย กลวิธีนี้เป็นวิธีการหนึ่งที่สื่อชุดความคิดหรืออุดมการณ์เพื่อสื่อความเป็นหญิง ซึ่งบรรยายอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทยผ่านการถ่ายทอดความรู้สึก พฤติกรรมและการกระทำของความเป็นหญิงในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้คำบรรยายเป็นเทคนิคช่วยเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน โดยนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม ย่อมทำหน้าที่เป็นสื่อกลางหรือภาพตัวแทนในการเผยแพร่อุดมการณ์ความเป็นหญิงให้แก่ผู้อ่าน

จากการวิเคราะห์ทหกลวิธีการเลือกใช้คำบรรยายในตัวบทนวนิยายที่สื่อความเป็นหญิงและ
อุดมการณ์ในวาทกรรมต่าง ๆ ทำให้เห็นว่า ตัวบทนวนิยายนั้นได้เลือกใช้คำบรรยายสื่อชุดความคิดหรือ
อุดมการณ์เพื่อสื่อความเป็นหญิง ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การเลือกใช้คำบรรยายอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย

นวนิยายเรื่อง ชิงชัง ได้กล่าวถึง เมื่อตัวละครที่เรียกตนเอง “แม่” กำลังจะสิ้นลม สิ่งที่ “แม่”
นึกถึงคือลูกทุกคนของตน และบรรยายให้เห็นแม่รักลูก แม่คิดถึงลูก และแม่เป็นห่วงลูก ดังตัวอย่าง

และเมื่อเอื้องอรุณเดินทางกลับมาถึงเมืองไทย ทันทีที่ได้ไปกราบที่บ่อของแม่โหลกรรม
ต่อเรื่องที่ได้ล่วงเกินและกายวาจาใจ...ลมหายใจเฮือกสุดท้ายของ “แม่” ก็ขาดลง...ทิ้งเพียงร่าง
ไร้วิญญาณให้ลูกหลานประเวทนา

“แม่รอเธอกลับมาจริง ๆ ด้วย...แม่ให้บอกกับเธอว่า แม่คิดถึง แม่เป็นห่วง...”

(ชิงชัง, 2556 : 531)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนมีการเลือกใช้คำบรรยายความรู้สึกที่เกี่ยวกับอุดมการณ์
ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย จะเห็นได้ว่าแม่เป็นผู้ที่ให้ความรักต่อลูกเป็นอย่างมาก แม่รักลูกและคิดถึงลูก
เสมอ ทั้งนี้ก็เพราะแม่เป็นผู้ให้ชีวิตแก่ลูก และดูแลอภิบาลตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโต อีกทั้งแม่ยังเป็นพลังและ
กำลังใจอยู่เบื้องหลังลูกทุกคนเพื่อให้ก้าวเดินต่อไปข้างหน้าด้วยความรัก ดังนั้นผู้เขียนมีการเลือกใช้คำบรรยาย
ความรู้สึกที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีเพื่อถ่ายทอดให้สังคมไทยรับรู้ว่ามีแม่คือแบบอย่างในการดำเนิน
ชีวิต

2) การเลือกใช้คำบรรยายอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทย

การเลือกใช้คำบรรยายเป็นการบรรยายความรู้สึก พฤติกรรมและการกระทำต่าง ๆ เกี่ยวกับ
อุดมการณ์ความเป็นหญิงด้วยเหตุเป็นผล นวนิยายเรื่อง กรงกรรม ได้มีการเลือกใช้คำบรรยายความรู้สึกของลูก
สาวเพื่อแสดงถึงลักษณะความเป็นลูกที่ดีของสังคมไทย ซึ่งบรรยายให้เห็นว่าลูกจะสัญญาให้แม่ว่าตนเองจะเป็น
คนดีของทั้งแม่และสังคม และการใช้คำบรรยายความรู้สึกของลูกสาวอีกคนว่า ตนเองไม่ได้เจอแม่เป็น
ระยะเวลาครึ่งปีเท่านั้น แม่ก็เปลี่ยนแปลงไปมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่...แม่ โตขึ้นหนูจะเป็นเด็กดี”

(กรงกรรม, 2560 : 107)

ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างในนวนิยาย เรื่อง กรงกรรมที่ว่า

เรณูกวาดตามองสภาพของแม่ ซึ่งไม่ได้เห็นกันเกือบครึ่งปีแล้วรู้สึกแน่นไปทั่วหน้าอก
แม่ผอมลงไปจนผิดตา

(กรงกรรม, 2560 : 105)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นวนิยายดังกล่าวมีการเลือกใช้กริยาวลีในการบรรยายความรู้สึกของลูกสาวที่มีต่อคุณแม่ เพื่อตอบย้าอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทย ดังตัวอย่างเลือกใช้คำบรรยายคำว่า “เด็กดี” “แน่นไปทั่วหน้าอก” และ “ผิตตา” เพื่อขยายความว่า “ลูกจะเป็นเด็กดี” “ลูกรักและคิดถึงแม่จนแน่นไปทั่วหน้าอก” และ “แม่มีการเปลี่ยนแปลงจนทำให้ตนผิตตา” ตามลำดับ ซึ่งสื่อว่า ความเป็นลูกสาวที่ดีจะรักแม่ตลอดเวลา และความรักที่ลูกต่อแม่นั้นไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์ ส่วนคำว่า “ผิตตา” คือความรู้สึกที่มีต่อรูปร่างที่มีการเปลี่ยนแปลงของแม่ขณะที่ป่วยหนัก ซึ่งเป็นความรู้สึกในเชิงลบ อย่างไรก็ตาม การใช้คำบรรยายความรู้สึกของลูกสาวนั้นย่อมสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีของสังคมไทย

2. ผลการวิเคราะห์การใช้โครงสร้างประโยค สรุปได้ดังนี้

2.1 การใช้ประโยคคำสั่ง พบว่า การใช้ประโยคคำสั่งเป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายใน นิพนธ์ เทียงธรรม ซึ่งเสนอให้เห็นถึงอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสองมิติ ได้แก่ 1) อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดี พบว่า ตัวบทของนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มีการเลือกใช้โครงสร้างประโยค อย่า+กริยาในทางบังคับหรือสั่งสอนลูกทุกคน ส่วน “แม่” จะเป็นผู้บังคับหรือสั่งสอนลูก “ลูก” จะเป็นผู้ถูกบังคับหรือผู้ถูกสั่งสอนจากแม่ ดังนั้นการใช้ประโยคคำสั่งจึงแสดงถึงแม่มีการเผด็จการพฤติกรรมลูกและเตือนลูกเสมอเพื่อให้ลูกเป็นคนดีหรือผู้สร้างสิ่งดีงามให้แก่สังคมไทย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีและลูกที่ดีของแม่ควรมีลักษณะเช่นไร ทำให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้และสืบทอดกันอีกต่อไป อีกทั้งยังสะท้อนอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีว่า แม่สั่งสอนให้ลูกเป็นผู้มีประโยชน์หรือสร้างสิ่งดีงามต่อสังคมและประเทศชาติ และ 2) อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดี พบว่า กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีของสังคมไทยแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะสำคัญของความเป็นภรรยาที่ดีคือ การที่มีความห่วงใย รักใคร่สามี เพราะนั่นเป็นจุดดำเนินการสำคัญที่ทำให้สามีกับภรรยาสามารถเดินต่อไปได้ อีกทั้งต้องมีความซื่อสัตย์ต่อสามี เพราะความซื่อสัตย์ต่อสามีเป็นพื้นฐานหลักในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว อย่างไรก็ตาม การนำเสนอโดยใช้กลวิธีนี้เป็นการทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของความเป็นหญิงนั้นเป็นอุดมการณ์ที่ควรค่าในการปฏิบัติตาม

2.2 การใช้ประโยคบอกเล่า พบว่า ตัวบทในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มีการเลือกใช้ประโยคบอกเล่า ผู้เขียนใช้รูปประโยคที่กระชับ ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยประธาน กริยาและกรรม โดยไม่ใช้ประโยคขยายที่มีส่วนขยาย ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและจับใจความได้ง่าย เพื่อพยายามเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการดูแลลูก อีกทั้งยังแสดงความคิดเห็นว่าแม่ทำหน้าที่ในการสั่งสอนลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการคบหาชีวิตคู่ ทั้งนี้เป้าหมายสูงสุดในการดูแลลูกก็คือ การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข จึงนำไปสู่ชุดความคิดที่ว่า อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในการดูแลลูกให้มีความสุข และสั่งสอนลูกทุกคนให้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมโดยจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

2.3 การใช้ประโยคคำถาม พบว่า ผู้เขียนมีแนวโน้มในการใช้ประโยคคำถามสื่อให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญของอุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในสังคมไทย สังเกตจากคำว่า “หรือยัง” “ไหม” “หรือเปล่า” “อะไร” และ “ใคร” เป็นต้น ซึ่งเป็นคำสำคัญหรือองค์ประกอบสำคัญของประโยคคำถาม และจากรูปประโยคสังเกตได้ว่า ประธานของประโยคคำถามที่ใช้ในชีวิตประจำวันจะไม่มีปรากฏในการพูด ซึ่งเป็นประโยคที่สื่อถึงความสัมพันธ์อันดีกันระหว่างสามีกับภรรยา ดังนั้นภรรยาจึงต้องใช้ประโยคคำถามแบบที่ไม่มีประธานเพื่อแสดงถึงความรักและความห่วงใยของตนที่มีต่อสามี ซึ่งเป็นจุดดำเนินการสำคัญที่ทำให้สามีกับภรรยาสามารถเดินต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม จากตัวบทนวนิยายสะท้อนให้เห็นถึงภรรยาที่ดีมักเอาใจใส่ต่อสามีอย่างสม่ำเสมอ ให้เกียรติสามี มีความเคารพและเข้าใจสามีตลอดเวลา และพยายามที่จะให้เกียรติสามี อยู่ใกล้ชิดกับสามี ดังนั้นตามสังคมวัฒนธรรมแล้วยังสะท้อนให้เห็นว่า ภรรยาจะบอกความรู้สึกและความคิดในใจของตนเองให้สามีทราบเพื่อให้เกียรติสามี เคารพทุกสิ่งทุกอย่างที่สามีทำ เนื่องจากสามีเป็นเสาหลักของครอบครัว ทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยตลอดเวลาเพื่อให้ครอบครัวมีความสุข และสามียังทำหน้าที่ในการเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกและภรรยา ดังนั้นความเป็นภรรยาที่ดีในการเคารพยกย่องให้เกียรติและเชื่อฟังสามีควรใจกว้าง รับฟังและเคารพต่อความคิดเห็นและการตัดสินใจของสามี ซึ่งเป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมและการกระทำที่สะท้อนถึงอุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในสังคมไทยประการหนึ่งผ่านกลวิธีการใช้ประโยคคำถาม

2.4 การใช้ประโยคกรรม พบว่า การใช้ประโยคกรรมเป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ซึ่งเสนอให้เห็นถึงอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสองมิติ ได้แก่ 1) อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในการสั่งสอนลูก พบว่า กลวิธีการใช้ประโยคกรรมสื่อให้เห็นอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในการสั่งสอนลูก โดยแม่เป็นผู้กระทำลูก และลูกเป็นผู้ถูกกระทำ แม่จึงสั่งสอนให้ลูกเห็นความดีงามของประเพณีไทยผ่านประโยคที่มีคำว่า “ลูก” 2) อุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ดีในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น พบว่า กลวิธีการใช้ประโยคกรรมเน้นในการปลูกฝังคุณธรรมทางด้านการช่วยเหลือผู้อื่นโดยผ่านการกระทำของตัวเองและการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่ไม่สามารถขาดได้ในสังคม ดังนั้น การนำเสนอโดยใช้กลวิธีนี้เป็นการทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของความเป็นหญิงนั้นเป็นอุดมการณ์ที่ควรค่าในการปฏิบัติตาม เนื่องจากพฤติกรรมและการกระทำที่สะท้อนถึงอุดมการณ์ความเป็นหญิงนั้นย่อมสร้างผลดีและผลประโยชน์ต่อสังคมไทย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนนำเสนอตัวบทนวนิยายนั้นมีการเลือกใช้กลวิธีทางภาษา 2 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ และการใช้โครงสร้างประโยค ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสื่ออุดมการณ์ความเป็นหญิง ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนในการสื่ออุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทยผ่านการเลือกใช้คำกริยา ส่วนการเลือกใช้คำกริยาใช้เมื่อต้องการสร้างภาพว่าลักษณะนิสัย พฤติกรรมและการกระทำของความเป็นแม่ เป็นที่น่าสังเกตว่า คำกริยามักแสดงให้เห็นอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทยจะเป็นผู้ให้ชีวิตและเลี้ยงดูตนมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ยังเป็นผู้แก้ไขปัญหาให้ลูกตลอดเวลาทั้งในด้านการแต่งงานและด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในขณะที่ถูกพบอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ แม่ก็ยอมเป็นคนแรกที่ออกมาให้ความช่วยเหลือแก่ลูก อย่างไรก็ตาม ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตามสังคมวัฒนธรรมแล้วแม่นอกจากมีการร่วมแก้ไขปัญหาให้ลูกแล้ว แม่ยังสั่งสอนให้ลูกกล้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ พร้อมแก้ปัญหาด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นวิธีการที่สอนให้ลูกรู้จักป้องกันตนเอง พ้นจากอุปสรรคด้วยตนเองอย่างง่าย จึงทำให้เห็นถึงความตั้งใจของแม่ในการเลี้ยงดูลูก ซึ่งพฤติกรรมและการกระทำดังกล่าวถือเป็นอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีที่ปรากฏในสังคมไทยที่ถ่ายทอดผ่านกลวิธีทางภาษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ์ (2562 : 47) ที่กล่าวถึง อุดมการณ์เป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาศึกษาว่าทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และอุดมการณ์จะถ่ายทอดผ่านภาษาที่สะท้อนชุดความคิดของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งที่ยึดถือปฏิบัติและเป็นสิ่งที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อคนบางกลุ่ม อุดมการณ์จึงเป็นกรอบความคิดที่สมาชิกในกลุ่มนำไปตีความร่วมกัน และประกอบสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันและปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรมและการกระทำของผู้อ่าน และสามารถนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้กับผู้อ่าน เพื่อให้เลียนแบบจนกลายเป็นผู้ที่ทำความดีต่อสังคม ควรมีการวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายที่สะท้อนภาพการก่อสร้างตัวละครหญิงในสังคมไทยที่มีต่อผู้อ่าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาภาพตัวแทนผู้หญิงไทยที่สื่อผ่านภาษาในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม
- 2) ควรศึกษาการสืบทอดและการสืบทอดอุดมการณ์ในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

เอกสารอ้างอิง

- คชาธิป พาณิชตระกูล. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับกับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พศ. 2555: กรณีศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์*. หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬามณี. (2560). *กรงกรรม*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์แสงดาวจำกัด.
- จุฬามณี. (2563). *ชิงชัง*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์แสงดาวจำกัด.
- ณัฐพร โสดาวิชิต. (2563). *ภาพแทนของความเป็นหญิงในสังคมเกาหลีสมัยใหม่ กรณีศึกษาละครเรื่อง Search: WWW (검색어를 입력하세요: WWW)*. หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เฟื่องนคร. (2558). *องค์การบริหารส่วนหัวใจ*. นนทบุรี: บริษัท อมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน).
- สมเกียรติ รักษมณี. (2558). *การแตงนวนิยาย*. นนทบุรี: สมญูญะ.
- สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ. (2562). *ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่*. หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัศวินท์ ทบด้าน และคณะ. (2565). อุดมการณ์การเป็นลูกที่ดีในนวนิยายของจุฬามณี. *วารสารมังรายสาร*. 10 (2), 65 – 80.
- Li Man. (2567). ความเป็นหญิงกับอุดมการณ์ในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 7 (1), 1-12.